

Opleidingsmodule “Onafhankelijk Medisch Onderzoek inzake Medisch Handelen en Medische Aansprakelijkheid”

Datum: donderdag 6 juni 2019

Locatie: nader te bepalen (Soesterberg of Nijkerk)

De duur van de opleidingsmodule is twee dagdelen. De opleiding bestaat uit zes voordrachten.

PROGRAMMA (zie inhoud op volgende pagina's)

08.30 – 09.00 uur	Ontvangst met koffie/thee
09.00 – 09.15 uur	Opening en inleiding opzet module, door prof.dr. J.T.A. Knappe
09.15 – 10.15 uur	Presentatie Het onafhankelijk deskundigenrapport: voorwaarden voor kwaliteit I, door prof. dr. K. Graamans
10.15 – 10.30 uur	Koffie/thee
10.30 – 11.30 uur	Presentatie Juridische basale voorwaarden voor de medisch specialist, door mr. I. Sindram
11.30 – 12.30 uur	Presentatie Hoe onafhankelijk is de “onafhankelijke” deskundige?, door prof. dr. H.J.C. van Marle
12.30 – 13.30 uur	Lunch
13.30 – 14.30 uur	Presentatie Het onafhankelijk deskundigen rapport: voorwaarden voor kwaliteit II, door dr. E.M.H. van den Doel
14.30 – 15.30 uur	Presentatie Recht doen aan de verweerder én aan de klagende partij, door mr. M. Hartman
15.30 – 15.45 uur	Pauze
15.45 – 16.45 uur	Presentatie Van welk onafhankelijk deskundigenrapport wordt de tuchtrechter gelukkig?, door mr. H. Van der Poel - Berkovits
16.45 – 17.00 uur	Afsluiting/samenvatting door prof.dr. J.T.A. Knappe
17.00 – 17.30 uur	Afsluitende borrel
17.30 uur	Einde programma

Opleidingsmodule “Onafhankelijk Medisch Onderzoek inzake Medisch Handelen en Medische Aansprakelijkheid”

INHOUD

OPENING EN INLEIDING OPZET MODULE

Prof. dr. J.T.A. Knappe, hoogleraar Anesthesiologie, voorzitter Kamer Onafhankelijk Medisch Onderzoek inzake Medisch Handelen en Medische Aansprakelijkheid
Waarom deze Opleidingsmodule?

VOORDRACHT 1: HET ONAFHANKELIJK GENEESKUNDIG ONDERZOEK INZAKE MEDISCH HANDELEN I

Prof. dr. K. Graamans, KNO-arts UMC St. Radboud, Nijmegen:
Het onafhankelijk deskundigenrapport: voorwaarden voor kwaliteit I.

Inhoud:

- Context van het onderzoek
- Oorzaak en gevolg, causaliteit vanuit het medisch perspectief.
- Medische = juridische causaliteit.
- Kennis omtrent de regels bij het accepteren en weigeren van een opdracht.
- De bestudering van het medisch dossier; hoe om te gaan met verschillende meningen/tegenstrijdige verklaringen van partijen?
- Een initiële reconstructie door combinatie van verschillende bronnen binnen het medisch dossier.
- Het waarborgen van de deskundigheid, objectiviteit en onpartijdigheid van de deskundige(n).
- Wat te doen met een vraag als: “Wat zou de situatie van patiënt zijn als de behandeling niet had plaats gevonden?”.
- Bespreking van voorbeelden uit eigen gemaakte rapporten: do’s en don’ts!

VOORDRACHT 2: HET ONAFHANKELIJK GENEESKUNDIG ONDERZOEK INZAKE MEDISCH HANDELEN II

Mr. I. Sindram, Verweij advocaten, Nijmegen
Juridische basale voorwaarden voor de medisch specialist.

Inhoud:

- Tuchtrechtelijke en civielrechtelijke eisen die aan rapportages worden gesteld.
- De structuur van het onafhankelijk deskundigen onderzoek.
- Hoe om te gaan met normatieve vragen (in de trant van “redelijk handelend en redelijk bekwaam vakgenoot; ‘zorgvuldig/onzorgvuldig etc.)?)
- Valkuilen, veel gemaakte basisfouten, zoals “fout, verwijtbaar, aansprakelijk”.
- Inzake medisch dossier van een overledene: veronderstelde toestemming.
- Bespreking van voorbeelden uit geanonimiseerde rapporten: do’s en don’ts!

VOORDRACHT 3: ONAFHANKELIJK GENEESKUNDIG ONDERZOEK: VERWACHTINGEN I

Prof. dr. H.J.C. van Marle, hoogleraar forensische psychiatrie, Erasmus Rotterdam
Hoe onafhankelijk is de “onafhankelijke” deskundige?

Inhoud:

- Argumentatiefouten, de rol van eigen overtuigingen, vooroordelen van de expert. Wanneer staat de expert niet vrij?
- De waarde van de (schriftelijke) status versus mondelinge verklaringen/bewijsproblemen.
- Het omgaan met door partijen toegezonden informatie, zoals adviezen van (eigen) medisch adviseurs en/of expertises van andere eenzijdig of gezamenlijk geraadpleegde deskundige(n)?
- Kennisvergaring en interpretatie. De rol van de twee denksystemen: het bewuste en het onbewuste denksysteem.
- De rol van de verschillende vormen van bias: confirmation bias, self-serving bias, presence bias, conjunction fallacy, outcome bias, hindsight bias, autoriteitsbias, belief bias en verwachtingenbias.
- Bespreking van voorbeelden uit geanonimiseerde rapporten uit de praktijk: do's en don'ts!

LUNCHPAUZE

VOORDRACHT 4: HET ONAFHANKELIJK GENEESKUNDIG ONDERZOEK INZAKE MEDISCH HANDELEN III

Dr. E. M. H. Van den Doel, neuroloog, van den Doel neurologische expertise, Soest
Het onafhankelijk deskundigen rapport: voorwaarden voor kwaliteit II

Inhoud:

- De juiste probleemstelling. Heeft de expert de taak de probleemstelling van zijn onderzoek te (her)formuleren of moet hij zich lijdelijk opstellen?
- Belang van het medisch dossier.
- Toestemming voor het opvragen van aanvullende medische informatie.
- Het gesprek met de patiënt/cliënt.
- Wat van een 'gemiddeld bekwaam medisch specialist mag worden verwacht'.
- De aan te leggen maatstaf/ de professionele standaard.
- Invloed van richtlijnen, protocollen, best practices en de bewijskracht van literatuur en gebruikte bronnen.
- Gebruik en gewoontes, onderscheid; academisch/perifeer, generalist, (super-) specialist.
- Het geven van percentages of het inschatten van mogelijkheden bij kans schades dan wel onzeker causaal verband.
- Bespreking van voorbeelden uit geanonimiseerde rapporten: do's en don'ts!

Opleidingsmodule “Onafhankelijk Medisch Onderzoek inzake Medisch Handelen en Medische Aansprakelijkheid”

VOORDRACHT 5: ONAFHANKELIJK GENEESKUNDIG ONDERZOEK: VERWACHTINGEN II

Mr. M. Hartman, Beer advocaten, Amsterdam.

Recht doen aan de verweerder én aan de klagende partij

Inhoud:

- Het horen van partijen: zowel betrokkene(n) als de betrokken dokter en medische beroepsbeoefenaar(s): feiten vergaring.
- Incident, complicatie versus verwijtbaar onzorgvuldig handelen, fout versus calamiteit; wettelijke verplichtingen in geval van een calamiteit.
- Oplossingen buiten rechte: schikkingen, mediation en geschillencommissies o.b.v. Wet Kwaliteit Klachten Gezondheid Zorg (WKKGZ).
- Verder kijken dan alleen maar de arts: hoe functioneert de betrokken vakgroep m.b.t. de kwaliteit van het medisch handelen?
- Het begroten van kosten en opstellen van een eind nota.
- Bespreking van voorbeelden uit geanonimiseerde rapporten: do's en don'ts!

VOORDRACHT 6: ONAFHANKELIJK GENEESKUNDIG ONDERZOEK: VERWACHTINGEN III

Mr. H. Van der Poel - Berkovits, secretaris Regionaal Tuchtcollege Zwolle, College medisch Toezicht
Van welk onafhankelijk deskundigenrapport wordt de tuchtrechter gelukkig?

Inhoud:

- Het als arts/specialist schrijven van een voor juristen (advocaten en rechters) begrijpelijk en logisch rapport (bijvoorbeeld: een o.d. is voor een arts een overdosis, maar voor een jurist een onrechtmatige daad).
- De tuchtrechtelijke en civielrechtelijke aansprakelijkheid van de rapporteur.
- De verzekeraarbaarheid van de rapporteur (exoneratie mogelijk?).
- Rol van richtlijnen, protocollen en professionele standaard.
- De omvang van de opdracht, zoals opgenomen in de aanbiedingsbrief aan de deskundige dan wel de uitspraak van de rechtbank.
- Waar houdt de taak van de deskundige op en begint die van de rechter?
- Blokkeringsrecht/inzagerecht/correctierecht/privacy/beroepsgeheim.
- Hoe om te gaan met (in sommige gevallen zeer uitvoerig) commentaar op een conceptrapport en het stellen van aanvullende vragen naar aanleiding van een conceptrapport.
- Bespreking van voorbeelden uit geanonimiseerde rapporten: do's en don'ts!

AFSLUITING EN SAMENVATTING

Prof. dr. J.T.A. Knappe, hoogleraar Anesthesiologie, voorzitter Kamer Onafhankelijk Medisch Onderzoek inzake Medisch Handelen en Medische Aansprakelijkheid
Samenvatting van de Opleidingsmodule met belangrijke aandachtspunten